

УДК 378:34

ВИХОВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

А.І. ТУЧКОВА^{1*}, Г.М. ГАРЯЄВА^{2*}

¹ *магістрант кафедри права, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА*

² *доцент кафедри права, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА*

**email: garyayeva_anna@ukr.net*

Проблеми громадянського виховання молоді – це вічні проблеми, які знаходяться у центрі уваги педагогів, вчителів, громадських та політичних діячів. Скільки існують держави, стільки суспільство висуває і на свій розсуд вирішує питання мети, змісту, шляхів, засобів та методів виховання своїх майбутніх громадян, а саме підростаючого покоління – студентів. Особливо ця проблема актуалізується в переломні часи, коли кардинальні зміни в суспільстві спонукають до зміни всього виховного процесу в цілому, а до студентського виховання в першу чергу.

Актуальність проблеми полягає у значенні правової культури студентів для нашої країни, яке зумовлене перехідним періодом до демократичного суспільства, до правової держави, становленням ринкової економіки. Нові соціально-економічні умови суттєво загострюють традиційну проблему освіти – пошук ідеалів, які могли б бути покладені в основу найважливішого цільового компонента будь-якої освітньо-виховної системи.

Система правового навчання і виховання студентів в неюридичних вищих навчальних закладах має своєю метою формування моральної і правової свідомості молодих людей, озброєння їх знаннями українського законодавства, необхідними для практичної професійної діяльності, для використання правових знань в особистому житті. Досягнення цієї мети здійснюється через вивчення курсу «Правознавство» і проведення позааудиторної виховної роботи.

Правове виховання спрямоване на розв'язання таких завдань:

- озброєння молодих людей знаннями законів, систематичне інформування їх про актуальні питання права, прийняті нові закони та законодавчі акти;
- формування правової свідомості, тобто сукупності правових уявлень, поглядів, переконань і почуттів, які визначають ставлення особистості до вимог законів, регулюють її поведінку в конкретній правовій ситуації;
- формування поваги до держави і права;
- вироблення навичок і звичок законослухняності як продукту свідомого ставлення до громадянського обов'язку;
- формування нетерпимості до правопорушень, злочинності; вміння протидіяти негативним явищам і протистояти їм.

У практиці індивідуальної профілактичної роботи зі студентами вищих навчальних закладів використовують такі форми педагогічного впливу: бесіди з порушниками дисципліни працівників адміністрації; обговорення

неправомірної поведінки окремих студентів у студентській групі, на кафедрі; індивідуальну виховну роботу кураторів зі студентами, які допускають відхилення від норм поведінки.

Значні можливості профілактики відхилень від норм поведінки студентів мають засоби масової інформації вищого навчального закладу. Телерадіомережам, багатотиражкам необхідно систематично інформувати колектив про допущені студентами порушення навчальної дисципліни, правил проживання в гуртожитку тощо.

Правове виховання студентської молоді може бути результативним у разі дотримання таких умов:

– розкривати зміст усіх галузей права, не акцентуючи на жодній, оскільки у повсякденній діяльності і житті людина керується основними положеннями усіх галузей права;

– характеризуючи конкретні правові норми, показувати їх зв'язок із мораллю, на якій ґрунтується право;

– ілюструючи порушення норм права, не зловживати негативними прикладами, а використовувати зразки, які вчать, як потрібно діяти у певній правовій ситуації;

– описуючи факт скоєння злочину, не вдаватися до деталей, щоб не викликати бажання його наслідувати; важливо розкрити суть негативного вчинку;

– залучаючи до правовиховної роботи працівників правоохоронних органів, наголошувати їм на особливостях спілкування з молодими людьми, специфіці студентської аудиторії;

– залучати студентів до посиленої правоохоронної діяльності.

Отже, враховуючи вищезазначене, можна окреслити засадничі ідеї соціальної правової держави, втіленню в життя якої сприяє формування правової культури молоді та реалізація її цілей, а саме: 1) засвоєння кожним студентом основних принципів і норм права на рівні, необхідному для виконання своїх обов'язків у майбутній професійній діяльності; 2) правове навчання, яке спрямоване не тільки на отримання позитивних знань законодавства, але і на формування глибокої поваги до правових цінностей, особистого переконання, звички дотримуватись діючих законів і нести відповідальність за виконання своїх обов'язків; 3) формування соціально-правової активності, спрямованої на творчий розвиток особистісного потенціалу, як в моральному, так і в правовому аспектах.

Залучення студентської молоді до правової культури збагачує її духовне життя, а знання нею своїх прав і обов'язків розширює можливості самореалізації. Правове виховання зміцнює життєву позицію, підвищує громадянську активність, загострює почуття непримирності до негативних явищ.